

ZPRÁVA ZE SLUŽEBNÍ CESTY

LIB CON 2018

2. 11. 2018

Marta Zizienová

Místo konání: Hostivice

Obsah konference byl zaměřen na fake news a otázky týkající se služeb knihoven a postavení či funkcí knihoven jako takových v současné společnosti. Více viz <http://www.libcon.cz/>.

Knihovny v době postfaktické - Tomáš Řehák

Člověk je závislý na tom, co nám kdo kdy řekl, jaké vytvořil paradigma. (Všichni věříme, že země je kulatá, protože nám to někdo řekl a my mu uvěřili. Neověřili jsem si tuto informaci. A takto fungujeme.) Informace, která není pravda, a my o ní víme, že není pravda, stejně změní naše chování. Hoaxy známe dávno (např. pohádka o Jeníčkovi a Mařence či dobře míněný hoax Rukopis zelenohorský), šíří se 200 let, je v nich příběh, je v nich drama. Objektívni fakta mají na utváření veřejného mínění menší vliv, než hoax odvolávající se na emoce nebo osobní přesvědčení. nepravda má o 70% větší šanci na sdílení než pravda, šíří se rychleji. Přístup "věř si, čemu chceš" je rychlá cesta do pekel. Lidé ztrácejí vůli či schopnost rozlišovat mezi fakty, nepřesnostmi a lží, začíná být časově a intelektuálně náročné odlišovat fakta od ne-fakt.

Existuje návrh projektu Ověřeno, ve kterém by spolupracovaly knihovny a neposkytovaly by názory, ale ověřené informace. Inspirací jsou např. finská parlamentní knihovna pro obor legislativy či knihovny v Lyonu. MKP připravuje metodický podklad a byla by koordinátorem zapojených knihoven. MKP vytvořila prototyp - tištěný výstup (cca 70 stran) na téma Jaký vliv má zprovoznění tunelu Blanka na dopravu v Praze. Služba jako taková zatím nevznikla, vytvořená byla mapa institucí zaměřujících se na mediální gramotnost. V roce 2019 by měly proběhnout workshopy pro knihovny uvažující o zapojení.

Příklad dezinformačního webu - <https://www.placata-zeme.cz/>.

Demagog.cz: politický factchecking a trendy v ověřování informací - Lenka Chudomelová

Byl představen samotný web a předvedeno, jakým způsobem ověřuje fakta. Idea - pozvat zástupce webu na TUL? Demagog sledují především muži, vysokoškoláci, z měst, kteří jsou online. Myšlenka - díra na trhu v oblasti ověřování informací je tedy u populace, která je mimo internet, mimo města, u starších lidí, žen.

Knihovny v diktátorských režimech - Matyáš Urbánek

Cca 34% světové populace žije v zemích s autoritářskými režimy a toto číslo roste. Porovnány byly čtyři země - Saúdskoarabské království, Ruská federace, Čínská lidová

republika a Korejská lidově demokratická republika. Praktikují se různá omezení týkající se akvizice (zakázaná, cenzurovaná literatura či naopak preferovaná literatura), přístupu (omezení dle věku či pohlaví), ochrany dat (přístup k záznamům ze čtenářských kont či vstup na základě rozpoznání obličeje). Knihovny jsou často moderní budovy s obrovskými rozpočty, mají sloužit jako výkladní skříň režimů.

Městská knihovna Hostivice v historických souvislostech - Jiří Kučera

Představeny byly dějiny hostivických knihoven od založení do současnosti.

Lidské zdroje, nebo stroje v informačním světě? - Richard Papík

Přednáška vyvolávající otázky o smyslu a budoucnosti knihoven byla tradičně spíše filozofického směru, zároveň plná citátů. Základním bodem, který ovlivní chování čtenářů, bude pravděpodobně digitální propast (digital divide). Shrnutí - mediální obraz knihovny je takový, že je to důležitá instituce, ale většina dospělé publikace knihovnu nepotřebuje. Myšlenka - knihovna není Google, je lepší?

Open Access a hodnocení kvality vědeckých informací - Pavel Synek

Příspěvek shrnul základní informace o otevřeném přístupu.

Zpracovala: Marta Zizienová

